

ROMANTYZM

„Pan Tadeusz”

Adam Mickiewicz

PYTANIE JAWNE

MATURA USTNA

**Zwyczajy i obyczay
szlacheckie w kulturze
polskiej. Omów zagadnienie
na podstawie „Pana
Tadeusza” Adama
Mickiewicza. W swojej
odpowiedzi uwzględnij
również wybrany kontekst.**

WSTĘP

Tradycja jest dla nas, Polaków bardzo ważna i stanowi nieodłączny element naszej kultury. Do niej przywiązana była także szlachta polska, która kultywowała dawne obyczaje. Dbała o tożsamość narodową oraz wartości patriotyczne. Choć wielokrotnie kojarzona była z megalomanią i ksenofobią, grupa ta odgrywała istotną rolę w naszym kraju.

Wskazówki

Wprowadź w temat, np. określ, czym dla Polaków jest tradycja i obyczajowość.

TEZA

„Pan Tadeusz” to wyjątkowy utwór, ukazujący codzienne życie szlachty polskiej, jej obyczaje i tradycje.

ARGUMENTACJA

W „Panu Tadeuszu” Mickiewicz przedstawił obraz dworu w Soplicowie, który stanowił swego rodzaju „centrum polszczyzny”. Jego mieszkańcy byli silnie przywiązani do polskiej tradycji. Już wystrój dworu świadczył o szacunku dla bohaterów narodowych i historii kraju. Portrety bohaterów narodowych, zegar wygrywający Mazurka Dąbrowskiego oraz staropolskie zwyczaje to tylko nieliczne elementy upamiętniające tradycje narodowe i szlacheckie. Ponadto kluczowym elementem świata szlacheckiego było respektowanie etykiety obyczajowej (zasady zasiadania przy stole, ustalona kolejność podczas spacerów i kolejność par podczas tańczenia poloneza). W dworku obowiązywała zasada gościnności, o czym świadczyła wciąż otwarta brama. Wśród ukazanych obyczajów warto wspomnieć o grzybobraniu, polowaniu, usługiwaniu damom, zwyczaju nowych gospodarzy oraz zajazdach, jako sposobie rozwiązywania sąsiedzkich sporów.

Wskazówki

Potwierdź postawioną przez siebie tezę i przywołaj przykład z „Pana Tadeusza”.

KONTEKST

W. Gombrowicz „Ferdydurke”

O tradycji szlacheckiej wspomina także Witold Gombrowicz w „Ferdydurke”. W ostatniej części utworu Józio wraz z Miętusem trafiają do Bolimowa, dworku rodziny Hurleckich, gdzie czas się zatrzymał. Gospodarze za wszelką cenę chcą zachować tradycyjny podział na panów i służących, a okazją do manifestowania swej wyższości nad innymi są posiłki, podczas których parobek ma usługiwać Hurleckim. Sposobem na utrzymanie autorytetu ma być także policzkowanie służby (czyni tak zarówno wuj Konstanty jak i Zygmunt). Autor krytykuje tu zacofanie, megalomanię i konserwatyzm Hurleckich. Preferują oni staroświeckie zasady i zwyczaje, nie potrafią dostosować się do nowych realiów świata.

Wskazówki!

Odwołaj się do utworu W. Gombrowicza „Ferdydurke”

WNIOSKI

Z przywołanych argumentów wynika, że motyw przywiązania do tradycji szlacheckiej był często poruszany w literaturze, a jego kreacja zależała od czasów, w których dany utwór powstał. Warto jednak podkreślić, że obyczaje i wartości przekazywane z pokolenia na pokolenie miały ogromny wpływ na kształt naszej historii i kultury.

Wskazówki
Podsumuj swoje
rozważania.

SŁONIK
gabinet terapii dysleksyj
www.slonik-terapia.pl

